مقایسه انگیزش پیشرفت ورزشی دانش آموزان دختر موفق و ناموفق شرکت‌کننده در المپیاد ورزشی درون- مدرسه‌ای استان قزوین

دکتر محسن حلاجی*

دکتر امیر اشراقی**

مینا سالک پور***

چکیده

این پژوهش با هدف مقایسه انگیزش پیشرفت ورزشی دانش‌آموزان دختر موفق و ناموفق شرکت‌کننده در المپیاد ورزشی درون- مدرسه‌ای انجام گرفته است. روش تحقیق از نوع علی- مقایسه ای بود که به روش پیمایشی انجام شد. جامعهٔ آماری شامل دو گروه از دانش‌آموزان دختر دارای مقام ورزشی و دانش آموزان دختر فاقد مقام ورزشی شرکت کننده در المپیاد ورزشی درون- مدرسه‌ای استان قزوین بوده و نمونه آماری مشابه جامعه آماری از دو گروه تشکیل شده است. حجم نمونه گروه دانش آموزان دارای مقام، ۴۰ نفر و حجم نمونه گروه دانش آموزان بدون مقام نیز ۴۰ نفر بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس تعیین شد. اطلاعات با استفاده از پرسشنامهٔ انگیزش پیشرفت ورزشی گیل و دیتر(۱۹۸۸) که بهرام و همکاران(۱۳۸۱) اعتبار سنجی کرده اند، با سه مؤلفهٔ رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی گردآوری شده است. نتایج نشان داد که میان دانش آموزان موفق و ناموفق، تفاوتی معنادار در زمینهٔ انگیزش پیشرفت ورزشی و رقابت‌جویی وجود دارد. همچنین نتایج، تفاوت معناداری را در مؤلفه‌های پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی نشان نداد. محققان توصیه می‌کنند که معلمان تربیت‌بدنی در صورت آشنایی با عوامل و مؤلفه‌های مربوط به انگیزش پیشرفت ورزشی (رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی) می‌توانند دانش‌آموزان را در رقابتهای المپیاد درون- مدرسه‌ای در جایگاه موفق قرار دهند. به این ترتیب شرایط لازم برای نشاط، تحرک و رونق بخشیدن بیشتر به فعالیتهای ورزشی فراهم می‌شود.

کلید واژگان: انگیزش پیشرفت، رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی، هدف‌گرایی، المپیاد درون- مدرسه‌ای

تاریخ دریافت: ۹۵/۱۱/۱۶ تاریخ پذیرش: ۹۶/۱۱/۹

* دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، استادیار دانشگاه فرهنگیان، تهران (نویسنده مسئول) hallajymohsen@yahoo.com

** دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی، دبیر تربیت بدنی، تهران aeshraghi.medu@yahoo.com

***کارشناس ارشد روانشناسی ورزشی، دبیر تربیت بدنی، قزوین minasarlak@yahoo.com

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

مقدمه

مسابقات ورزشی درون- مدرسه‌ای[1] با سابقه ای چندین دهه‌ای در آموزش و پرورش ایران، جایگاهی ویژه در فعالیتهای ورزشی مدارس به دست آورده است، به طوری‌که مبنایی برای توسعهٔ فعالیتهای مکمل تربیت بدنی و مسابقات ورزشی دانش آموزان در سطوح منطقه‌ای، استانی، کشوری و بین‌المللی به شمار می‌رود. شایان ذکر است که «فدراسیون بین‌المللی ورزش مدارس»[2] نیز که به منظور توسعه و تقویت مسابقات میان- مدرسه‌ای تاسیس یافته بر پایه همین مسابقات درون- مدرسه‌ای شکل گرفته است. همچنین به منظور عملیاتی کردن سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش و تأکید بر عوامل مرتبط با تربیت‌بدنی، یادگیری، اخلاق جوانمردانه و ضرورت تحقق بخشیدن به عدالت آموزشی و پرورشی، المپیاد ورزشی درون- مدرسه‌ای در مدارس با رویکرد مدرسه- محور کردن فعالیتهای تربیت‌بدنی و ورزش و افزایش مشارکت دانش‌آموزان از سال ۱۳۹۲به اجرا درآمده است (اشراقی و حلاجی، ۱۳۹۵). موفقیت دانش‌آموزان در این مسابقات عاملی مهم برای رونق بخشیدن به این مسابقات محسوب می‌شود و به شور و نشاط و تحرک دانش‌آموزان می‌افزاید. از میان عوامل مؤثر بر موفقیت دانش‌آموزان در این مسابقات می‌توان به فضا، تجهیزات و برنامه‌ریزی مسابقات، جوایز و تقدیرنامه‌ها، معلمان مجرب، مدیران باکفایت مدارس و نیز ایجاد انگیزش[3] در دانش‌آموزان اشاره کرد.

چارچوب نظری این پژوهش مبتنی بر نظریهٔ انگیزش پیشرفت است. انگیزش، ساختاری است فرضی که برای توصیف نیروهای درونی یا بیرونی به کار می‌رود و نیت، جهت، شدت و پایداری رفتار را ایجاد می‌کند (واعظ موسوی و مسیبی، ۱۳۹۵). انگیزش را می‌توان به طور کلی نیروی محرک فعالیتهای انسانی یا عامل جهت‌دهی آن تعریف کرد (سرای‌زاده، ۱۳۸۷، به نقل از عباسقلی پور، شهبازی و باقر زاده، ۱۳۹۳). همچنین دربارهٔ انگیزه، این نکته مورد توافق است که انگیزه سازه‌ای است که به طور مستقیم قابل مشاهده و اندازه‌گیری نیست، اما وجود آن از رفتار و عملکرد فرد استنباط می‌شود. در واقع انگیزش چرایی رفتار و موجب شروع و استمرار فعالیت و یادگیری است (آزادی و قائمی، ۱۳۹۳، به نقل از واعظ موسوی و مسیبی، ۱۳۹۵).

۱. مسابقات ورزشی درون- مدرسه ای آن دسته از مسابقات ورزشی است که در چارچوب مدرسه و میان دانش آموزان کلاسهای یک مدرسه در رشته‌های ورزشی انفرادی و تیمی انجام می‌شود.

2. International School Sports Federation
3. Motivation

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

محققانی که بر پیش‌بینی رفتار در موقعیتهای معین تأکید می‌کردند زمانی به موفقیت قابل ملاحظه دست یافتند که توانستند انگیزش کم و انگیزش زیاد را شناسایی کنند (مانند اتکینسون و فِدر[1]، ۱۹۶۶، به نقل از گیل[2]، ۱۹۸۶)، اما این تحقیقات در تشخیص علت یا چگونگی برانگیخته شدن افراد موفقیت کمتری به دست آوردند. در حالی‌که نگرش معاصر بر چگونگی برانگیخته‌شدن افراد تمرکز دارد. این نگرش شناخت افراد را در موقعیتهای پیشرفت- مدار، مثل رقابت ورزشی، جستجو و بررسی می‌کند. در این نگرش انسانها، پردازشگر اطلاعات و موجوداتی فعال در نظر گرفته می‌شوند که در مورد اساس عمل فکر می‌کنند. اعتقاد این است که افکار یا باورها در مورد دلیل وقایع یا هدفی که در آن شرایط برای خود در نظر می‌گیرند، رفتار آنها را مشخص می‌کند. این نوع تحقیقات، بر بررسی این افکار و تعیین نحوهٔ اثرگذاری آنها بر پیشرفت و رفتار برانگیخته شده، متمرکز است (مگیل، ۱۳۹۴).

طی سالهای گذشته، چهار نظریه برای توضیح انگیزش پیشرفت[3] شکل گرفته است. این نظریه‌ها عبارت اند از نظریهٔ نیاز پیشرفت، نظریهٔ اسناد، نظریهٔ هدف پیشرفت و نظریهٔ انگیزش شایستگی (واعظ موسوی، حجتی، سلطانی، اسماعیلی و راهداربیگ، ۱۳۹۲، به نقل از سالاری و بادامی، ۱۳۹۳).

انگیزش پیشرفت یا پیشرفت‌گرایی به تمایل فرد به برخورداری از تسلط یا مبارزه‌طلبی برای رسیدن به یک موقعیت بهتر، کسب مهارت، رفع مشکل، کسب پاداش و برتری‌جویی گفته می‌شود (کاویانی و عبدلی، ۱۳۹۲). به عبارت دیگر انگیزش پیشرفت، نیاز به تسلط یافتن در کارهای سخت، دستیابی به کمال، غلبه بر مشکلات و موانع، بهتر از دیگران عمل کردن و احساس غرور از موفقیت است. کسانی که انگیزهٔ پیشرفت در آنها زیاد است، هدفهای چالش‌انگیز انتخاب می‌کنند و در صورت شکست مقاوم اند و با موفقیت در کار احساس غرور می‌کنند (واعظ موسوی و مسیبی، ۱۳۹۵). به طور کلی افراد دارای انگیزهٔ پیشرفت احساس می‌کنند که بر زندگی‌شان تسلط دارند و از آن لذت می‌برند. آنها سعی می‌کنند عملکرد خود را بهبود بخشند و ترجیح می‌دهند که کارهایی را انجام دهند که چالش‌انگیز باشد و به کارهایی دست می‌زنند که ارزیابی پیشرفت آنان امکان پذیر باشد (تاچرلد[4]، ۲۰۰۰، به نقل از فرزی، عباسی، سوری و نظری، ۱۳۹۲).

1. Atkinson & Feather
2. Gill
3. Achievement motivation
4. Tocherladd

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

بیشتر پژوهشهای مربوط به انگیزش پیشرفت در ورزش مربوط به گیل و دیتر[1] است (ملکی، محمدزاده، سیدعامری و زمانی‌ثانی، ۱۳۹۰). گیل و دیتر (۱۹۸۸) انگیزش پیشرفت ورزشی را ورزش‌گرایی[2] نامیدند (ملکی و محمد زاده، ۱۳۸۹). آنان انگیزش پیشرفت ورزشی را در سه مؤلفهٔ رقابت‌جویی[3]، پیروزی‌گرایی[4] و هدف‌گرایی[5] مورد بررسی قرار دادند. برخی از روان‌شناسان ورزشی و مربیان معتقدند که ورزشکاران نخبه تمایل زیادی به فعالیت برای پیروز شدن دارند. آنها از پیروزی لذت می‌برند و از شکست گریزانند. همچنین ورزشکاران مستعد و نخبه مبارزه را دوست دارند و حس رقابت‌جویی بسیار دارند (براون[6]، ۲۰۰۱، به نقل از نوروزی سیدحسینی، فتحی و صادقی بروجردی،۱۳۹۱). رقابت‌گرایی اشاره به لذتی دارد که فرد از رقابت می‌برد. اهمیتی که فرد برای برنده شدن قائل است پیروزی‌گرایی نام دارد، افراد پیروز عملکرد خود را با دیگران مقایسه می‌کنند (بهرام و همکاران، ۱۳۸۱). هدف‌گرایی اهمیتی است که فرد برای اهداف شخصی قائل است. افراد هدف‌گرا بر اهداف شخصی در ورزش تمرکز دارند و موفقیت را نسبت به خودشان ارزیابی می‌کنند؛ به عبارت دیگر آنها با خودشان رقابت می‌کنند (بهرام و همکاران، ۱۳۸۱). براساس مبانی نظری مربوط به موفقیت ورزشی، پیشرفت در رقابتهای ورزشی (ورزش‌گرایی) به هدف‌گرایی فرد وابسته است (فرزی و همکاران، ۱۳۹۲).

شفیع زاده و بهرام (۱۳۸۲) در پژوهشی تحت عنوان "تأثیر رقابت‌گرایی و نوع رشتهٔ ورزشی بر ورزش‌گرایی: بررسی الگوی تعاملی انگیزش پیشرفت در ورزش" به این نتیجه رسیدند که اثر اصلی معناداری در مورد گروه رقابت‌گرایی و نوع رشته و نیز اثر متقابل معناداری در مورد گروه و نوع رشتهٔ ورزشی وجود دارد؛ در نتیجه رفتار پیشرفت‌گرایانه در ورزش تحت تأثیر عوامل فردی- موقعیتی قرار می‌گیرد و از الگوی تعاملی انگیزش پیشرفت حمایت می‌شود. ملکی و محمدزاده (۱۳۸۹) در پژوهش خود در مورد رابطهٔ ترس از موفقیت و انگیزش پیشرفت ورزشی در ورزشکاران موفق و ناموفق به این نتیجه رسیدند که انگیزش پیشرفت ورزشکاران موفق در مقایسه با ورزشکاران ناموفق به طور معناداری بالاتر است. ملکی و همکاران (۱۳۹۰) نیز در پژوهشی تحت عنوان "بررسی رابطهٔ عزت‌نفس و انگیزش پیشرفت در ورزشکاران موفق و ناموفق استان آذربایجان غربی" به این نتیجه رسیدند که باورهای ورزشکاران در عملکردشان تأثیر می‌گذارد.

1. Deeter
2. Sport orientation
3. Competitiveness
4. Win orientation
5. Goal orientation
6. Brown

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

بنابراین دستیابی به آمادگی بدنی و مهارتهای ورزشی از طریق برنامه‌ریزیهای صحیح در جلسات تمرینی و فراهم کردن شرایط آموزشی به گونه‌ای که ورزشکاران در تجربیات حرکتی خود به موفقیت برسند، سبب می‌شود که ورزشکار خود را با کفایت احساس کند و این احساس کفایت از مهم‌ترین متغیرهای انگیزشی است که سبب افزایش انگیزش پیشرفت در ورزشکار می‌شود. عباسقلی‌پور و همکاران (۱۳۹۳) به این نتیجه رسیدند که سطح انگیزش درونی و بیرونی ورزشکاران نخبه نسبت به ورزشکاران غیر نخبه بیشتر است. کاویانی و عبدلی (۱۳۹۲) در پژوهش خود اذعان کردند که پسران در مقایسه با دختران رقابت‌جویی بیشتری دارند. فرزی و همکاران (۱۳۹۲) نیز بین سخت‌رویی و موفقیت ورزشی و انگیزهٔ پیشرفت و موفقیت ورزشی رابطهٔ مثبت و معنادار یافتند. نیکولز[1] (۱۹۸۴) در پژوهشی تحت عنوان "انگیزش پیشرفت: تصور از توانایی، تجربه ذهنی، انتخاب تکلیف و عملکرد" با مقایسه انگیزش پیشرفت بسکتبالیستهای دبیرستانی و ورزشکاران دو صحرایی و میدانی به این نتیجه رسید که عوامل اجتماعی در انگیزش پیشرفت ورزشی بسکتبالیستها مهم است و ورزشکاران دو صحرایی و میدانی از انگیزش پیشرفت بالاتری برخوردارند. از دیدگاه کاواسانو و رابرتس[2] (۲۰۰۱، به نقل از فرزی و همکاران، ۱۳۹۲) بر اساس مبانی نظری مربوط به موفقیت ورزشی[3]، پیشرفت در رقابتهای ورزشی (ورزش‌گرایی) به هدف‌گرایی فرد وابسته است که این هدف‌گرایی مبتنی بر هدف تکلیف‌گرایی یا هدف خودگرایی است. افراد با توجه به تفاوتهای فردی از میزان متفاوتی در مؤلفهٔ تکلیف‌گرایی و خودگرایی برخوردارند. افراد تکلیف‌گرا بیشتر خود مرجع هستند. این افراد بیشتر بر هدفهای مبتنی بر بهبود تکلیف و عملکرد تمرکز دارند، در صورتی که افراد خودگرا متمایل به تعیین هدفهای هنجار مرجعی هستند و بر بهتر عمل کردن نسبت به دیگران یا عملکردی برابر با تلاش کمتر تمرکز دارند. افراد خودگرا از شایستگی ادراک شدهٔ کمتری برخوردارند، تلاش کمتری از خود نشان می‌دهند و بیشتر از خود و ارزشهایشان حفاظت می‌کنند و از فعالیتهای چالشی و مخاطره آمیز دوری می‌کنند.

برگزاری المپیاد ورزشی درون- مدرسه ای در سالهای اخیر را می‌توان گامی نو در زمینهٔ اعتلای سلامت دانش‌آموزان و مشارکت ورزشی آنان، استعدادیابی ورزشی در مدارس و نیز فراهم کردن شرایط مناسب برای مشارکت اولیای دانش‌آموزان دانست. هر اندازه دانش‌آموزان از انگیزش پیشرفت ورزشی بیشتری برخوردار باشند، مشارکت آنان برای شرکت در المپیادهای کنونی و

1. Nicholls
2. Kavassanu & Roberts
3. Sport Achievement

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

المپیادهای ورزشی آینده هم بیشتر خواهد شد و در نهایت می‌توان گفت انگیزش پیشرفت بالاتر به رونق گرفتن مسابقات درون- مدرسه‌ای و افزایش آمادگی جسمانی به سبب شرکت بیشتر افراد کم‌انگیزه منجر خواهد شد.

با عنایت به مطالب فوق و با توجه به نقشی که ورزش و فعالیت بدنی در نشاط و شادابی دانش‌آموزان دارد، بی‌تردید تأثیر انگیزش پیشرفت ورزشی آنان در ادامه فعالیت بدنی و نیز حرفه‌ای شدن آنان در یک رشتهٔ ورزشی در آینده دور از انتظار نیست. بدیهی است هر اندازه مربیان و معلمان تربیت‌بدنی با تفاوتهای انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان آشنایی بیشتری داشته باشند، بیشتر و بهتر می‌توانند از لحاظ روانشناختی برنامه تمرینی مناسب به هر دو طیف موفق و ناموفق ارائه کنند. محققان در این پژوهش برآنند تا به این پرسش پاسخ دهند که آیا تفاوتی میان میزان انگیزش پیشرفت ورزشی دانش آموزان موفق (دارای مقام ورزشی)و ناموفق (بدون مقام ورزشی) وجود دارد یا خیر.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر روش از نوع علی-مقایسه‌ای و از نظر اجرا پیمایشی است. جامعهٔ آماری پژوهش شامل همهٔ دانش‌آموزان دختر موفق (دارای مقام اول تا سوم) و ناموفق (بدون کسب مقام اول تا سوم) دوره دوم متوسطه ناحیه یک شهرستان قزوین بود که در المپیاد ورزشی درون - مدرسه‌ای شرکت کرده بودند.

در این پژوهش دانش آموزانی که مقامهای اول تا سوم را در المپیاد درون - مدرسه ای کسب کرده بودند به عنوان دانش آموزان موفق و دانش آموزانی که در المپیاد درون- مدرسه ای مقامی کسب نکرده بودند ناموفق در نظر گرفته شده اند. جامعهٔ آماری پژوهش یعنی دانش‌آموزان دختر شرکت‌کننده در المپیاد ورزشی درون - مدرسه‌ای ۳۰۰ تن بود. برای نمونه‌گیری در این تحقیق از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شده و نمونه آماری برابر با ۸۰ نفر (۴۰ نفر موفق و ۴۰ نفر ناموفق) تعیین شده است.

به منظور گردآوری اطلاعات در زمینهٔ انگیزش پیشرفت از پرسشنامهٔ ورزش‌گرایی گیل (۱۹۸۸) استفاده شده است. این پرسشنامه که برای اندازه‌گیری انگیزش پیشرفت در رقابتهای ورزشی طراحی شده است از سوی بهرام و همکاران(۱۳۸۶) هنجاریابی شد. همچنین اعتبار آن را محقق با ضریب آلفای کرونباخ α=.۹۳ مورد تأیید قرار داده است. پرسشنامهٔ مذکور شامل سه خرده مقیاس با عناوین رقابت‌جویی حاوی ۱۳ سؤال، پیروزی‌گرایی، ۶ سؤال و هدف‌گرایی ۶ سؤال و در

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

مجموع ۲۵ سؤال است که براساس مقیاس پنج ارزشی لیکرت نمره‌گذاری شده است. سؤالات پنج گزینه‌ای و شامل گزینه‌های کاملاًمخالف، مخالف، بدون‌نظر، موافق و کاملاً موافق و روش امتیازگذاری نیز به ترتیب اعداد ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ بوده است.

به منظور گردآوری داده‌ها ابتدا آمار مدارس دخترانه دورهٔ دوم متوسطه‌ای که المپیاد ورزشی درون –مدرسه‌ای برگزار کرده بودند از کارشناسی تربیت‌بدنی آموزش و پرورش اخذ شد و سپس پرسشنامهٔ ورزش‌گرایی برای اندازه‌گیری انگیزش پیشرفت ورزشی در پایان رقابتها در میان دانش‌آموزان موفق و ناموفق توزیع و برای تحلیل آماری گردآوری گردید.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات گردآوری شده از روشهای آماری توصیفی مانند میانگین، انحراف استاندارد و جدول توزیع فراوانی و برای مقایسهٔ دو گروه موفق و ناموفق از آزمون t برای گروههای مستقل (شاخص آمار استنباطی) و برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون کولموگروف–اسمیرنف استفاده شد. همچنین همهٔ عملیات آماری با استفاده از نرم افزار SPSS انجام گرفت.

یافته‌های پژوهش

در قسمت یافته‌ها ابتدا نتایج آزمون نرمال بودن داده‌های به‌دست آمده از پرسشنامه پژوهش (پرسشنامهٔ ورزش‌گرایی) به منزلهٔ شرط استفاده از آزمونهای پارامتریک ارائه می‌شود. نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف نشان داد که برای سه خرده مقیاس رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی، هدف‌گرایی و مؤلفهٔ اصلی انگیزش پیشرفت ورزشی سطح معناداری برای گروه موفق به ترتیب برابر با ۰/۸۴۵، ۰/۸۱۵، ۰/۷۷۵، ۰/۴۶۵ و برای گروه ناموفق به ترتیب برابر با ۰/۸۲۵، ۰/۹۱۰، ۰/۶۷۴ و ۰/۳۷۹ است؛ در نتیجه هر دو گروه نرمال هستند.

داده‌های جدول ۱ مقادیر توصیفی شاخصهای پراکندگی و مرکزی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامهٔ ورزش‌گرایی برای گروه دانش‌آموزان موفق و ناموفق را به تفکیک خرده مقیاسهای عامل انگیزش پیشرفت ورزشی ارائه می‌دهد.

جدول ۱: مقادیر شاخصهای پراکندگی و مرکزی متغیرها(عوامل) به تفکیک گروههای موفق و ناموفق

گروه	خرده مقیاس	میانگین	میانه	انحراف معیار	واریانس
موفق	رقابت‌جویی	۳/۸۰	۳/۹۲	۱/۱۶	۱/۳۴
	پیروزی‌گرایی	۳/۵۶	۳/۶۶	۰/۶۹	۰/۴۷
	هدف‌گرایی	۳/۷۱	۳/۵	۰/۶۱	۰/۳۷
	انگیزش	۳/۷۲	۳/۷۸	۱/۹۶	۳/۸۴

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

تعداد	۴۰				
ناموفق	رقابت‌جویی	۲/۸۹	۲/۷۶	۱/۰۴	۱/۰۸
	پیروزی‌گرایی	۲/۷۴	۲/۶۶	۰/۷۶	۰/۵۷
	هدف‌گرایی	۳/۷۳	۳/۶۶	۰/۵۴	۰/۲۹
	انگیزش	۳/۰۵	۲/۸۴	۱/۸۰	۳/۲۴
تعداد	۴۰				

نتایج به‌دست آمده برای فرضیه‌های پژوهش با استفاده از آزمون تی در جدول ۲ خلاصه شده است. در این جدول آزمون فرضیه‌ها برای هر خرده مقیاس در دو حالت واریانس برابر و نابرابر ارائه شده است.

- در خرده مقیاس رقابت‌جویی، میان ورزشکاران موفق با میانگین ۳/۸۰ و ناموفق با میانگین ۲/۸۹ در سطح معناداری p<۰/۰۵ تفاوتی معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر میانگین گروه موفق به طور معناداری بالاتر از میانگین گروه ناموفق است.
- در خرده مقیاس پیروزی‌گرایی، میان ورزشکاران موفق با میانگین ۳/۵۶ و ناموفق با میانگین ۲/۷۴ در سطح معناداری p>۰/۰۵ تفاوتی معنادار وجود ندارد. به عبارت دیگر میانگین گروه موفق به طور معناداری بالاتر از میانگین گروه ناموفق نیست.
- در خرده مقیاس هدف‌گرایی، میان ورزشکاران موفق با میانگین ۳/۷۱ و ناموفق با میانگین ۳/۷۳ در سطح معناداری p>۰/۰۵ تفاوتی معنادار وجود ندارد. به عبارت دیگر میانگین گروه موفق به طور معناداری بالاتر از میانگین گروه ناموفق نیست.
- نتایج آزمون تی مستقل برای متغیر یا عامل انگیزش پیشرفت ورزشی ورزشکاران موفق و ناموفق (فرضیه اصلی پژوهش) نشان می‌دهد که میان انگیزش ورزشکاران موفق با میانگین ۳/۷۲ و ناموفق با میانگین ۳/۰۵ در سطح معناداری p<۰/۰۵ تفاوتی معنادار وجود دارد. به عبارت دیگر میانگین گروه موفق به طور معناداری بالاتر از میانگین گروه ناموفق است.

جدول ۲: نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق برای مقایسهٔ میانگینها در دو گروه موفق و ناموفق

فرضیه	خرده مقیاس	F	سطح معناداری	تی مستقل	سطح معناداری دو سویه	درجه آزادی	اختلاف میانگین گروهها	خطای استاندارد	فاصله اطمینان ۹۵٪	
									حد بالا	حد پایین
واریانس برابر	رقابت‌جویی	۵/۴۶	۰/۱۲۲	−۵/۸۸	۰/۰۰۱ *	۷۸	−۱۱/۸۷	۲/۰۱	−۷/۸۵	−۱۵/۸۹
واریانس نابرابر				−۵/۸۷	۰/۰۲۱	۷۰/۰۴	−۱۱/۸۷	۲/۰۱	−۷/۸۵	−۱۵/۸۹
واریانس برابر	پیروزی‌گرایی	۰/۹۲	۰/۳۴۰	−۴/۷۳	۰/۶۱۰	۷۸	−۴/۹	۱/۰۳	−۲/۸۴	−۶/۹۵

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

واریانس نابرابر				−۴/۷۳	۰/۶۳۰	۷۷/۱۹	−۴/۹	۱/۰۳	−۲/۸۴	−۶/۹۵
واریانس برابر	هدف‌گرایی	۱/۸۳	۰/۲۶۰	−۰/۰۳	۰/۱۷۹	۷۸	۰/۹۷	−۰/۰۲	۱/۶۱	−۱/۶۶
واریانس نابرابر				−۰/۰۳	۰/۱۷۹	۷۶/۹۶	۰/۹۷	−۰/۰۲	۱/۶۱۲	−۱/۶۶
واریانس برابر	انگیزش	۷/۱۸	۰/۵۴۰	−۴/۸۹	* ۰/۰۰۴	۷۸	−۱۶/۸	۳/۴۳	−۹/۹۶	−۲۳/۶۳
واریانس نابرابر				−۴/۸۹	۰/۰۰۴	۶۹/۸۷	−۱۶/۸	۳/۴۳	−۹/۹۵	−۲۳/۶۴

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام دادن این پژوهش بررسی و مقایسه انگیزش پیشرفت ورزشی میان دانش آموزان دختر موفق و ناموفق دوره دوم متوسطه شهرستان قزوین بود. همچنین در این پژوهش رقابت‌جویی، هدف‌گرایی و پیروزی‌گرایی ورزشکاران دختر موفق و ناموفق دوره دوم متوسطه استان قزوین که در المپیاد ورزشی درون- مدرسه ای شرکت کرده بودند، مورد مقایسه قرار گرفته است. نتایج نشان داده که میان رقابت‌جویی ورزشکاران موفق و ناموفق تفاوت معنادار آماری وجود دارد (P-value =۰ /۰۲۲ <۰/۰۵). از دیدگاه هلمرایش و اسپنس[1] (۱۹۷۸) زنان و مردان ورزشکار نسبت به غیر ورزشکاران از رقابت‌جویی بالاتری برخوردارند که با نتایج تحقیق حاضر تا حدودی همخوانی دارد. از دیدگاه ریسکا و یین[2] (۱۹۹۹) برخورداری از ویژگی رقابت‌جویی و رفتار مبارزه‌طلبی ارتباط بسیار با انگیزش پیشرفت، پیروزی و اجرای ورزشی بهتر دارد که نتایج پژوهش آنها با تحقیق حاضر همخوانی دارد. بیشتر پژوهشهای انجام گرفته در مورد رقابت‌گرایی باتوجه به نوع رشتهٔ ورزشی، جنسیت و یا آزمودنیهای متفاوت با تحقیق حاضر صورت گرفته است. بهرام و شفیع زاده (۱۳۸۲) رابطه ای معنادار در زمینهٔ رقابت‌گرایی و نوع رشتهٔ ورزشی گزارش کردند. اسکوردیلیس[3] و همکاران (۲۰۰۱) نیز از دیدگاه جنسیتی در پژوهش خود گزارش کردند که مردها از رقابت‌جویی بالاتری برخوردارند. گیل و همکاران (۱۹۸۸) رقابت‌گرایی را در میان ورزشکاران دانشگاهی مورد بررسی قرار دادند و اذعان کردند که تفاوتهای افراد در پیشرفت‌گرایی و رقابت‌گرایی در میان شرکت‌کنندگان در فعالیتهای ورزشی بسیار واضح است. از دیدگاه براتن و اسوِباک[4] (۱۹۹۲) نیز مردان ورزشکار نسبت به زنان ورزشکار رقابت‌پذیری بالاتری

1. Helmreich & Spence
2. Ryska & Yin
3. Skordilis
4. Braathen & Svebak

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

دارند. از نظر مارش[1] (۱۹۹۴) خرده مقیاس رقابت‌جویی (در پیشرفت ورزشی) با متغیر ادراک از موفقیت در ارتباط بیشتری است تا خرده مقیاس هدف‌گرایی (در پیشرفت ورزشی) با ادراک از موفقیت. گیل (۱۹۹۳) در پژوهش خود دریافت که میان رقابت‌جویی و انگیزش دستیابی به موفقیت دوندگان ماراتن کشورهای فیلیپین و آمریکا و ورزشکاران دبیرستانی و دانشگاهی آمریکا تفاوت معنادار وجود ندارد که با نتایج تحقیق حاضر مطابقت ندارد. اهمیت حس رقابت‌جویی و انگیزش برای پیشرفت و موفقیت در مورد عملکرد ورزشی تا اندازه‌ای مورد توجه قرار گرفته که در برخی تحقیقات نشان داده شده است حس رقابت‌جویی زیاد موجب کاهش اضطراب رقابتی و افزایش اعتماد به نفس می‌شود و ویژگیهای انگیزش پیشرفت با اضطراب شناختی و پیکری و همچنین اعتماد به نفس ارتباط دارند (سوین و جونز[2]، ۱۹۹۲؛ هال و کر[3]، ۱۹۹۷). به طور کلی از دید برخی از روان‌شناسان ورزشی و متخصصان و مربیان، ورزشکاران نخبه تمایل بسیار به فعالیت برای برنده شدن دارند. آنها از پیروزی لذت می‌برند و از شکست متنفرند. هم‌چنین ورزشکاران مستعد و نخبه مبارزه را دوست دارند و اغلب در بیش از یک رشته رقابت می‌کنند و حس رقابت‌جویی بسیار دارند (براون[4]، ۲۰۰۱). این واقعیت بر این نکته اذعان دارد که پیشگویی موفقیت ورزشی آینده در رقابتها برای کسانی امکان‌پذیر است که ذاتاً رقابت کردن و برنده شدن را دوست داشته باشند و برای دستیابی به سطح ممتازی از اجرای ورزشی، از انگیزش کافی و پشتکار بسیار برای تلاش و تمرین سخت و جدی برخوردار باشند.

نتایج نشان داد که میان پیروزی‌گرایی ورزشکاران موفق و ناموفق تفاوت معنادار آماری وجود ندارد (P-value =۰/۳۴>۰/۰۵). نتایج تحقیق آلیسون[5] (۲۰۰۰، به نقل از افسانه‌پورک و همکاران، ۲۰۱۲) تایید کرده است که باور به پیروز شدن در ورزش به تلاش و پشتکار فرد بستگی دارد. همچنین نتایج تحقیقات چنتال و گوای[6] (۱۹۹۶) و گیل (۱۹۹۹) نشان داده که تلاش برای بهبود اجرای ورزشی و کسب مقام و شهرت از ویژگیهای ورزشکاران نخبه و موفق است که با تحقیق حاضر همخوانی ندارد. از نظر جنسیت و پیروزی‌گرایی هم نتایج پژوهش هلمرایش و اسپنس (۱۹۷۸) نشان داده است که زنان و مردان ورزشکار نسبت به غیر ورزشکاران از پیروزی‌گرایی بالاتری برخوردارند که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی ندارد. از نظر گیل و دیتر (۱۹۸۸) مردان نیز

1. Marsh
2. Swain & Jones
3. Hall & Kerr
4. Brown
5. Allison
6. Chantal & Guay

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

نسبت به زنان از پیروزی‌گرایی بالاتری برخوردارند. شاید یکی از دلایل عدم وجود تفاوت معنادار در میان ورزشکاران موفق و ناموفق شرکت کننده در المپیاد ورزشی در مؤلفهٔ پیروزی‌گرایی، سطح مسابقات و میزان حرفه‌ای بودن این مسابقات باشد. به طور کلی ورزشکارانی که انگیزهٔ بالایی برای رسیدن به موفقیت دارند، بدون داشتن نگرانی در مورد شکستهای احتمالی در صدد جستجوی شرایط پیشرفت مبارزه طلبانه اند (آنشل[1] و دلِینی[2]، ۲۰۰۱).

نتایج نشان داد که میان هدف‌گرایی ورزشکاران موفق و ناموفق تفاوت معنادار آماری وجود ندارد (P-value =۰/۱۷۹ >۰/۰۵). بدیهی است محققان برای مقایسهٔ نتایج پژوهش خود با سایر پژوهشها در مورد مؤلفه هدف‌گرایی نیز با محدودیت مواجه بودند. نتایج تحقیق نوروزی سیدحسینی و همکاران (۱۳۹۱) نشان داد که بعد هدف‌گرایی انگیزش پیشرفت بیشتر از ابعاد رقابت‌گرایی و پیروزی‌گرایی است که با تحقیق حاضر همخوانی ندارد. از دیدگاه جنسیتی نیز کاویانی و عبدلی (۱۳۹۲) اذعان کردند که پسران در مقایسه با دختران از هدف‌گرایی بیشتری برخوردارند. این امر مؤید وجود این نکته است که در بعد ورزش حرفه ای مسئلهٔ برد و باخت اهمیتی ویژه دارد. همچنین اهمیت داشتن هدف را برای پیشرفت و موفقیت در مورد عملکرد ورزشی نشان می‌دهد. ورزشکارانی که در مسیر ورزش حرفه ای اهدافی مشخص و ویژه دارند و برای دستیابی به آن اهداف سعی و تلاش کافی از خود نشان می‌دهند و در کنار خود مربیانی دارند که آنها را برای دستیابی به این اهداف راهنمایی می‌کنند و در تصمیم گیریها ورزشکار را سهیم می‌کنند و به رفتارها و اجراهای مطلوب ورزشکار بازخورد مثبت نشان می‌دهند، مطمئناً انگیزش پیشرفت بسیار خواهند داشت و در دستیابی به پیشرفت موفق‌تر از ورزشکارانی خواهند بود که فاقد هدف، حس رقابت‌گرایی و پیروزی‌گرایی هستند. به بیان دیگر هدف و ارادهٔ ورزشکار را می‌توان منبع اصلی انگیزش به شمار آورد. با اطمینان بسیار می‌توان گفت که هدفهای خاص به عملکرد بالا می‌انجامند و نیز اگر اعضای تیم هدفهای دشوار را بپذیرند، عملکردی عالی‌تر ارائه خواهند داد. هدفهای خاص هماورد طلب و چالشگر همواره منابع و نیروهای محرک و ایجادکنندهٔ انگیزه به شمار می‌آیند. اگرچه نمی‌توان نتیجه گرفت که مشارکت ورزشکاران در فرایند تعیین هدف همیشه امری مطلوب است، اگر انتظار نوعی مقاومت در برابر هدفهای مشکل، چالش‌گر و هماورد طلب وجود داشته باشد، ترجیح داده می‌شود که افراد در فرایند تعیین هدفها مشارکت کنند. ورزشکاران با داشتن انگیزش پیشرفت زیاد در حد توانایی خود و گاهی بیش از آنچه در

1. Anshil
2. Delany

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

توان دارند، برای خشنودی مربی و پیشرفت خود تلاش می‌کنند و با توجه به واکنشهایی که از مربی می‌بینند، پاسخهایی مناسب به آنها می‌دهند و حداکثر تلاش خود را در جهت اعتلا و ارتقای تیم انجام می‌دهند. بدیهی است که پژوهشگران در مقایسهٔ نتایج پژوهش خود با سایر پژوهشها در زمینهٔ مؤلفه هدف‌گرایی نیز با محدودیت مواجه بودند. در کل چنین به نظر می‌رسد که باورها و هدف‌گزینی ورزشکاران بر عملکردشان تأثیر می‌گذارند.

نتایج نشان داد که تفاوت معنادار آماری میان میانگین انگیزش پیشرفت ورزشی ورزشکاران موفق و ناموفق، (P-value =۰/۰۰۰ <۰/۰۵)، وجود دارد، با این توضیح که انگیزش پیشرفت ورزشکاران موفق به طور معنادار بالاتر از انگیزش پیشرفت ورزشکاران ناموفق است. وارتنبرگ و مک‌کاچن[1] (۱۹۹۸) نیز در مطالعهٔ خود روی بازیکنان هاکی به این نتیجه رسیدند که میانگین مؤلفه‌های رقابت‌جویی، هدف‌گرایی و پیروزی‌گرایی برای بازیکنان خبره به ترتیب برابر با ۶۱/۹، ۲۶/۷ و ۲۶/۷ و برای بازیکنان آماتور برابر با ۴۹، ۲۲/۹ و ۲۴/۲ است که نشان دهنده اختلاف معنادار میانگین مؤلفه‌های رقابت‌جویی، هدف‌گرایی و پیروزی‌گرایی بازیکنان خبره نسبت به بازیکنان آماتور است. گیل (۱۹۹۳) نیز میانگین نمرات ورزشکاران آماتور را به ترتیب ۵۹/۱، ۲۶/۴ و ۲۴/۲ به دست آورد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد. وجه مشترک این پژوهشها با پژوهش حاضر این است که در تمام مولفه‌های انگیزش پیشرفت میانگین مربوط به ورزشکاران آماتور از ورزشکاران حرفه‌ای کمتر است و با توجه به اینکه رقابت‌جویی اشاره به لذتی دارد که فرد از رقابت می‌برد، پیروزی‌گرایی اهمیتی است که فرد برای برنده شدن قائل است و افراد پیروزی‌خواه، عملکرد خود را با دیگران مقایسه می‌کنند و درنهایت هدف‌گرایی اهمیتی است که فرد برای اهداف شخصی قائل است و افراد هدف‌گرا بر اهداف شخصی در ورزش تمرکز دارند و موفقیت را نسبت به خودشان ارزیابی می‌کنند (بهرام و همکاران، ۱۳۸۱)، می‌توان نتیجه گرفت که این نشان از انگیزش بالای ورزشکاران موفق در المپیاد درون – مدرسه ای دارد. در تحقیق حاضر میانگین ورزشکاران موفق در سه مولفهٔ رقابت‌جویی، هدف‌گرایی و پیروزی‌گرایی بیشتر از ورزشکاران ناموفق بود. همچنین میانگین انگیزهٔ پیشرفت ورزشی برای ورزشکاران موفق در پژوهش ملکی و محمد زاده (۱۳۸۹) بالاتر (۱۲۱/۸۸) از ورزشکاران ناموفق (۱۱۸/۳۶) بود که نتایج این تحقیق با پژوهش حاضر همخوانی دارد. نیکولز (۱۹۸۴) اذعان کرد که ورزشکاران دو صحرایی و میدانی از انگیزش پیشرفت بالاتری برخوردارند که تا حدودی نتایج آن با نتایج تحقیق

1. Wartenberg & Mccocheon

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

حاضر همخوانی دارد. رولند، گولد و فلد[1] (۱۹۷۸) نیز انگیزهٔ پیشرفت بالا را بر عملکرد دانش‌آموزان تأثیرگذار دانسته‌اند که حاکی از اهمیت انگیزش پیشرفت است. با استناد به یافته‌های چک[2] و همکاران (۲۰۰۲) و کوکاریداس[3] و همکاران (۲۰۰۵) که به ترتیب رویکرد ورزشی افراد را با دیدگاه آنها از خود به عنوان یک ورزشکار و انگیزش پیشرفت ورزشی را با میزان تجارب ورزشکاران مرتبط دانسته‌اند، و با توجه به اینکه میزان فعالیت افراد تا حد زیادی تحت تأثیر باور آنها درباره نتایج احتمالی این فعالیتها قرار می‌گیرد، می‌توان چنین برداشت کرد که ورزشکاران موفق به دلیل داشتن تجارب ورزشی در سطوح مختلف رقابتی انتظاراتشان از تواناییهای خود به‌عنوان یک ورزشکار موفق بالا رفته است. این امر سبب می‌شود که در جهت دستیابی به اهداف و برآورده کردن انتظارات خود و دیگران از هیچ تلاش و پشتکاری دریغ نکنند (ملکی و همکاران، ۱۳۹۰). به عبارت دیگر، افرادی که نتایج را قابل دستیابی می‌دانند، حتی اگر دستیابی به آن نتایج خیلی دشوار باشد، باز هم برای دستیابی به آنها تلاش بیشتری می‌کنند و این میزان تلاش بروز تفاوت در انگیزش پیشرفت ورزشکاران موفق و ناموفق را توجیه می‌کند. همچنین با توجه به نظریهٔ اتکینسون (۱۹۷۴) ورزشکاران سطح بالا از لحاظ رقابت‌جویی نیز در سطح بالا قرار دارند و دارای پشتکار زیاد برای دستیابی به موفقیت، بدون نگرانی درباره شکستهای احتمالی اند (به نقل از ملکی و محمد زاده، ۱۳۸۹). همچنین ورزشکاران با داشتن انگیزش پیشرفت زیاد در حد توانایی خود و گاهی بیش از آنچه در توان دارند، برای خشنودی مربی و پیشرفت خود تلاش می‌کنند و سعی می‌کنند با توجه به واکنشهایی که از مربی خود می‌بینند، پاسخهایی مناسب به آنها بدهند و حداکثر تلاش را در جهت اعتلا و ارتقای تیم انجام می‌دهند (نوروزی سیدحسینی و همکاران، ۱۳۹۱).

براساس نتایج به دست آمده از این پژوهش می‌توان بیان کرد که معلمان تربیت بدنی در مدارس باید با عوامل و مؤلفه‌های مربوط به انگیزش پیشرفت ورزشی آشنایی داشته باشند تا بتوانند به درستی انگیزش دانش آموزان را حفظ کنند و ارتقا دهند وانگیزش دانش آموزان کم انگیزه را افزایش دهند و به این ترتیب در اجرای رقابتهای المپیاد درون – مدرسه‌ای در جایگاه موفق قرار گیرند. همچنین درک دانش‌آموزان از رقابت‌گرایی، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی نیز می‌تواند در میزان انگیزش پیشرفت ورزشی آنان کمک کننده باشد. شواهد علمی قابل ملاحظه‌ای وجود دارد که شخص سالم را کسی می‌داند که نه تنها به فعالیتها و بازیهای ورزشی اشتغال دارد،

1. Ruhland, Gold & Feld
2. Czech
3. Kokaridas

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]
[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

بلکه آنها را سخت جدی می‌انگارد. علاوه بر آن ناتوانی و بی میلی به بازی نمایانگر احساس ناامنی یا جنبه‌ای از اختلال در شخصیت است. مربیان بهداشت، سلامت و تربیت بدنی معتقدند که سلامت روانی محصول فعالیتهای بدنی است. شاید هیچ زمینه تربیت‌بدنی به اندازهٔ زمینهٔ رشد روانی آن بحث انگیز نباشد (آزادی، ۱۳۹۰).

نتیجه‌گیری کلی نشان می‌دهد که گروه دانش آموزان موفق(دارای مقام) از انگیزش پیشرفت ورزشی بیشتری نسبت به دانش آموزان ناموفق(بدون مقام) برخوردارند. این درحالی است که نتایج آزمون فرضیه‌های خرد تحقیق نشان می‌دهد که چون تفاوت معنادار میان دو گروه در خرده‌مقیاسهای پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی وجود ندارد. بنابراین تفاوت دو گروه در میزان انگیزش پیشرفت ورزشی ناشی از مقدار خرده مقیاس رقابت‌جویی است. از این رو به مربیان توصیه می‌شود با اتخاذ تدابیر آموزشی و تربیتی میل و رغبت به رقابت‌جویی را در دانش آموزان تحریک کنند تا تلاش آنها برای کسب موفقیت افزایش یابد.

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

منابع

آزادی، یدالله. (۱۳۹۰). *آشنایی با اصول تربیت بدنی و علوم ورزشی*. چاپ چهارم. تهران: انتشارات طاق بستان.

بهرام، عباس؛ شفیع‌زاده، محسن؛ خلجی، حسن و صنعتکاران، افسانه. (۱۳۸۱). *تعیین اعتبار و پایایی پرسش‌نامهٔ ورزشگرایی*.گزارش طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.

بهرام، عباس و شفیع‌زاده، محسن. (۱۳۸۲). تاثیر رقابت‌گرایی و نوع رشته ورزشی بر ورزش گرایی: بررسی الگوی تعاملی انگیزش پیشرفت در ورزش. *نشریه علوم حرکتی ورزش*، *۱*(۲). ۱-۹.

حلاجی، محسن؛ اشراقی، امیر و کبیری، زینب. (۱۳۹۵). المپیاد ورزشی درون مدرسه ای: تحولی در ترویج فرهنگ داوطلبی در آموزش و پرورش. *نشریه رشد آموزش تربیت بدنی*، (۶۰)، ۳۷-۴۰.

سالاری، کرامت و بادامی، رخساره. (۱۳۹۳). رابطهٔ حمایت اجتماعی دبیران تربیت بدنی و انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۳(۸)، ۴۹-۵۸.

عباسقلی‌پور، امیر؛ شهبازی، مهدی و باقرزاده، فضل الله. (۱۳۹۳). بررسی سبک‌های اسنادی و انگیزش ورزشکاران نخبه و زیر نخبه ورزش‌های انفرادی. *رفتار حرکتی*، *۶* (۱۶)، ۷۵-۹۲.

فرزی، حامد؛ عباسی، همایون؛ سوری، ابوذر و نظری، فرهاد. (۱۳۹۲). تعیین رابطه سخت‌رویی و انگیزه پیشرفت با احساس از موفقیت ورزشی در دانشجویان ورزشکار دانشگاه‌های ایران و عراق. *مجله پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۲ (۳)، ۷۵-۸۷.

کاویانی، اکرم و عبدلی، بهروز. (۱۳۹۲). مقایسه سوگیری ورزشی در سبک های فرزند پروری ادراک شده توسط نوجوانان. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۹(۳۶)، ۴۲۷-۴۳۸.

مگیل، ریچارد. (۱۳۹۴). *یادگیری حرکتی: مفاهیم و کاربردها*، ترجمه سید کاظم واعظ موسوی و معصومه شجاعی. تهران: بامداد کتاب.

ملکی، بهنام و محمدزاده، حسن. (۱۳۸۹). بررسی رابطه ترس از موفقیت و انگیزش پیشرفت ورزشی در ورزشکاران موفق و ناموفق. *پژوهش در علوم ورزشی*، ۲(۵)، ۷۵-۸۸.

ملکی، بهنام؛ محمدزاده، حسن؛ سید عامری، میرحسن و زمانی‌ثانی، سید حجت. (۱۳۹۰). بررسی رابطه عزت نفس و انگیزش پیشرفت در ورزشکاران موفق و ناموفق استان آذربایجان غربی. *پژوهش در علوم توانبخشی*، *۷* (۱)، ۱-۱۰.

نوروزی سید حسینی، رسول؛ فتحی، حسن و صادقی بروجردی، سعید. (۱۳۹۱). اثر ادراک رفتارهای رهبری مربیان بر تعهد ورزشی، انگیزش پیشرفت و رضایت مندی جودوکاران لیگ برتر ایران. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۴(۱۶)، ۱۸۹-۲۰۶.

واعظ موسوی، سید محمد کاظم و مسیبی، فتح الله. (۱۳۹۵) . *روان‌شناسی ورزشی*. تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها.

Afsanepurak, S.A., Norouzi Seyed Hosseini, R., & Kalateh Seyfari, M. (2012). The relationship between coach leadership styles and competitiveness, win orientation and goal orientation in Iranian elite judo players. *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, *3*(3), 608-614.

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

Anshel, M. H., & Delany, J. (2001). Sources of acute stress, cognitive appraisals, and coping strategies of male and female child athletes. *Journal of Sport Behavior, 24*(4), 329-353.

Braathen, E. T., & Svebak, S. (1992). Motivational differences among talented teenage athletes: The significance of gender, type of sport and level of excellence. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports, 2*(3), 153-159.

Brown, J. (2001). *Sports talent: How to identify and develop outstanding athletes*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Chantal, Y., & Guay, F. (1996). Motivation and elite performance: An exploratory investigation with Bulgarian athletes. *International Journal of Sport Psychology, 27*(2), 173-182.

Czech, D.R., Burke, K. L., Joyner, A. B., & Hardy, C. (2002). An exploratory investigation of optimism, pessimism and sport orientation among NCAA Division I college athletes. *International Sports Journal, 6*(2), 136-145.

Gill, D.L. (1986). Competitiveness among females and males in physical activity classes. *Sex Roles, 15*(5-6), 233-247.

_____ (1993). Competitiveness and competitive orientation in sport. In R.N. Singer, M. Murphey, & L.K. Tennant (Eds.), *Handbook of research on sport psychology* (pp. 314-327). New York: Macmillan.

Gill, D.L., & Deeter, T.E. (1988). Development of the sport orientation questionnaire. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 59*(3), 191-202.

Gill, D.L., Dzewaltowski, D.A., & Deeter, T.E. (1988). The relationship of competitiveness and achievement orientation to participation in sport and nonsport activities. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 10*(2), 139-150.

Hall, H.K., & Kerr, A.W. (1997). Motivational antecedents of precompetitive anxiety in youth sport. *The Sport Psychologist. 11*(1), 24-42.

Helmreich, R.L., & Spence, J.T. (1978). The Work and Family Orientation Questionnaire: An objective instrument to assess components of achievement motivation and attitudes toward family and career. *Journal Supplement Abstract Service, Catalog of Selected Documents in Psychology, 8*, 35.

Kokaridas, D., Natsis, P., Konstantinos, M., & Nikolaos, K. (2005). Sport orientation and athletic identity of paralympic games' shooters. *Inquiries in Sport and Physical Education, 3*(1), 98-106.

Marsh, H.W. (1994). Sport motivation orientations: Beware of Jingle-Jangle fallacies. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 16*(4), 365-380.

Nicholls, J. G. (1984).Achievement motivation: Conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological Review, 91*(3), 328-346.

Ruhland, D., Gold, M., & Feld, S. (1978). Role problems and the relationship of achievement motivation to scholastic performance. *Journal of Educational Psychology, 70*(6), 950-959.

Ryska, T.A., & Yin, Z. (1999). Dispositional and situational goal orientations as discriminators among recreational and competitive league athletes. *Journal of Social Psychology, 139*(3), 335-342.

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]

Skordilis, E.K., Koutsouki , D., Asonitou , K., Evans, E., Jensen, B., & Wall, K. (2001). Sport orientations and goal perspectives of wheelchair athletes. *Adapted Physical Activity Quarterly*, *18*(3), 304-315.

Swain, A., & Jones, G. (1992). Relationships between sport achievement orientation and competitive state anxiety. *The Sport Psychologist*, *6*(1), 42-54.

Wartenberg, L., & Mccocheon, L. (1998). Further reliability and validity of data on the Sport Orientation Questionnaire. *Journal of Sport Behavior*, *21*(2), 34-43.

[Downloaded from mail.qjoe.ir on 2026-09-28]

[DOR: 20.1001.1.10174133.1397.34.3.7.1]